

04

Bevezetés

felhasználók kezelése, jogosultságkezelés,

Felhasználók kezelése

- `w, who` : kilistázza a belépett felhasználókat és azok által használt terminálokat
- `who am I, whoami` : aktuális felhasználó
- `groups`: aktuális felhasználó mely csoportokba tartozik
- `useradd, groupadd, usermod, passwd, gpasswd`
- Nyilvántartás:
 - `/etc/passwd`
 - `/etc/group`

Jogosultságok

- Emlékeztető:
 - inode bejegyzés (jogosultságok)
stat, ls -l
- minden állománynak van:
 - tulajdonosa (chown),
 - tulajdonos csoportja (chown, chgrp),
 - jogosultsági szintje (chmod)

-R kapcsoló: rekurzívan az összes almappára végrehajtja

Jogosultságok

- háromféle jogosultsági szintet különböztethetünk meg:
 - tulajdonos jogosultsága (u)
 - csoport jogosultsága (g)
 - mindenki más jogosultsága (o)
- háromféle jogosultsági módot különböztetünk meg:

	állomány	könyvtár
olvasási (r)	olvasható	listázható
írási (w)	módosítható	állományok hozhatók létre, vagy törölhetők
végrehajtási (x)	futtatható	be lehet lépni

chmod példák

- abszolút megadás:
 - `chmod 755 filename`
 - `chmod a=rwx filename`
- relatív használat:
 - `chmod +rwx filename` (= `chmod ugo+rwx filename`)
 - `chmod -rwx filename` (= `chmod a-rwx filename`)
 - `chmod ug-w filename`

Jogosultság numerikus alak

- 0 → semmilyen jogosultság nincs
- 1 → x (végrehajtási jog)
- 2 → w (írási jog)
- 3 → wx
- 4 → r (olvasási jog)
- 5 → rx
- 6 → rw
- 7 → rwx

Futtatható állományok, scriptelés

- binary file (gépi kód)
 - elég a futtatási jog
- parancsértelmező által futtatható állomány:
 - a fájl első sorában kommentként szerepel a parancsértelmező. pl:
 - `#!/bin/bash`
 - `#!/bin/awk -f`
 - `(#!/usr/bin/env python)`
 - futtatási és olvasási jog is szükséges
 - (vagy ha nincs megadva a parancsértelmező akkor a parancsértelmezőnek lehet a fájlt paraméterként átadni, de ebben az esetben a fájl nem kerül közvetlen futtatásra, csak olvasásra → elég az olvasási jog)

Feladat

- Írjunk egy futtatható scriptet, ami
 - létrehoz egy 1.txt
 - létrehoz egy 1.jpg
 - kilistázza a mappa tartalmát
 - módosítja az 1.txt jogosultságát, úgy hogy mindenkinek minden jogosultsága meglegyen
 - kilistázza a mappa tartalmát